

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO
MINISTERIJA

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
2000 m. 07 mėn. 17 d.
įsakymu Nr. 74-120

PAVOJINGŲ KROVINIŲ IR CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ
KROVĖJO (SANDĖLIO DARBININKO)

MOKYMO PROGRAMA
TRAINING PROGRAMME for

STORE – KEEPER and TRANSPORT WORKER on the SAFE
HANDLING and TRANSPORTATION DANGEROUS GOODS

Programos kodas - 1529927/260052426

Suteikiama teisė: dirbti pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų
krovėju (sandėlio darbininku)

Mokymo trukmė: 32 valandos – 1 savaitė

Bazinis išsilavinimas: darbininkas

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Lietuvos Respublikos Vyriausiasis
Valstybinis darbo inspektorius

M. Pluktas

2000 m. 07 mėn. 17 d.

Darbo rinkos profesinio mokymo

Ekspertų komisijos išvados:

*Mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų
reikalavimus ir gali būti teikiamas mokymai pavojingų krovinių
ir cheminių medžiagų krovėjus (sandėlio darbininkus).*

Darbu saugos mokymo programų

Ekspertų komisijos pirmininkas

2000 m. liepos mėn. 13 d.

[Signature]
V. Kavaliuskas

PROGRAMOS ANOTACIJA

Pavojingos cheminės medžiagos, preparatai ir gaminiai plačiai naudojami pramonėje, žemės ūkyje, paslaugų sferoje ir buityje, be to, gamyboje ir buityje susidaro daug atliekų, kurios gali žalingai veikti žmones ir aplinką. Pakraunant – iškraunant bei sandėliuojant, pavojingas medžiagas ir krovinius labai priklauso nuo teisingo elgesio su jomis, supakavimo ir gero jų įtvirtinimo bei darbo įrangos pasirinkimo.

Siekiant užtikrinti saugų pavojingų krovinių ir medžiagų vežimą, pakrovimą - iškrovimą ir sandėliavimą ir vadovaujantis Europos sutartimi dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) ir jos pasirašymo protokolu, Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymu bei Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 1998 12 22 įsakymu Nr. 272 „Dėl bendrųjų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisyklių“ sudaryta ši programa. Ji skirta mokytį asmenis, turinčius ne žemesnį kaip pagrindinį išsilavinimą, ir siekiant jiems suteikti pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovėjo (sandėlio darbininko) kvalifikaciją.

VARTOJAMOS SAŲVOKOS:

1. **Krovėjas** (sandėlio darbininkas) – tai darbuotojas, atliekantis darbus, susijusius su pavojingų krovinių pakrovimu ar iškrovimu, perkrovimu rankiniu arba mechanizuotu būdu; šių krovinių įtvirtinimu ir turintis pažymėjimą, kodas 1114, atestacijos pažymėjimą bei gydytojo leidimą (medicininę pažymą) šių darbų atlikimui.
2. **Pavojingas kroviny**s – tai pavojingos medžiagos, preparatai, gaminiai ir atliekos, turinčios pavojingų savybių žmonėms ir aplinkai.
3. **Pavojingų krovinių krovimas** – apima darbus, susijusius su pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakrovimu ir/ar iškrovimu bei perkrovimu, pakuočių ir gaminių sukrovimu ir jų įtvirtinimu.

Programoje pateikiami kvalifikaciniai reikalavimai, krovėjui ir profesijos mokytojams, reikalinga mokymo įranga ir rekomenduojama literatūra, mokymo planas ir programa, baigiamųjų egzaminų tvarka. Mokymo programai (pirminio mokymo) skirta 32 akademinės valandos, tame tarpe 6 valandos pratyboms. Programoje numatytas papildomas 12 valandų mokymo planas krovėjų mokymui prieš pakartotinę atestaciją. Sėkmingai baigusiems visą mokymo kursą ir išlaikiusiems baigiamuosius egzaminus išduodamas valstybės pripažintas pažymėjimas, kodas 1114 ir atestacijos pažymėjimas.

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
2000 m. 07 mėn. 17 d.
įsakymu Nr. 74-120

Kvalifikacija: pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovėjas (sandėlio darbininkas)
Mokymo programos kodas: 260052426

Turi žinoti:

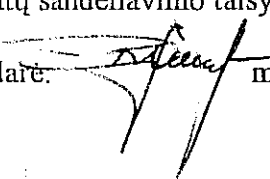
- 1) pagrindines darbo sutarčių ir žmonių saugos darbe įstatymų nuostatas ;
- 2) vežamų ir sandėliuojamų pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų fizines ir chemines savybes, jų ženklimą, šių medžiagų poveikį žmogaus organizmui ir aplinkai;
- 3) reikalavimus vežimo ir/ar sandėliavimo priemonėms bei įrangai, jos eksploatavimo tvarką;
- 4) pavojingų darbų organizavimo taisykles ir sandėliavimo sąlygas;
- 5) pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakavimo – iškrovimo tvarką, pakuočių ženklimą; jų sukrovimo ir įtvirtinimo būdus;
- 6) visuomenės, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos ir darbo higienos reikalavimus;
- 7) **asmensines** ir kolektyvines apsaugos priemones, joms keliamus reikalavimus, naudojimosi taisykles.

Turi mokėti:

- 1) pasirinkti teisingą krovimo būdą ir įrangą;
- 2) saugiai krauti ir iškrauti bei sandėliuoti pavojingus krovinius;
- 3) naudotis raštiškomis instrukcijomis vairuotojui ir saugos domenu lapais;
- 4) suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- 5) saugiai likviduoti avarijų pasekmes, naudotis gaisro gesinimo priemonėmis.

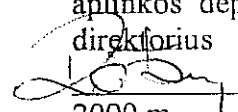
Kvalifikaciniai reikalavimai sudaryti vadovaujantis Europos sutartimi dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) ir jos pasirašymo protokolu, EB direktyva 96/35/EC, Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymu bei Aplinkos apsaugos ministro įsakymu „Dėl bendrųjų pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisyklių”

Kvalifikacinius reikalavimus sudarė:

 mokytojas – ekspertas R. Gaidžiūnas

SUDERINTA:

Lietuvos Respublikos
susisiekimo ministerija
Kelių transporto, tranzito ir
aplinkos departamento
direktorius

 R. Petravičius
2000 m. 01.12

SUDERINTA:

Lietuvos Respublikos
aplinkos viceministras

 A. Daubaras

2000 m. _____

REIKALAVIMAI PROFESIJOS MOKYTOJAMS

1. Darbo rinkos profesijos mokytojų kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintus bendruosius kvalifikacinius reikalavimus ir turėti aukštąjį techninį išsilavinimą bei pedagogo kvalifikaciją.
2. Be šių reikalavimų profesijos mokytojai turi atitikti ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytus papildomus reikalavimus suaugusiųjų profesiniam mokymui. Jie turi išklaudyti specialius kursus ir atestuotis, kad įgytų teisę mokyti vežti pavojingus krovinius ir chemines medžiagas bei dirbti arba vadovauti pavojingiems darbams.
3. Sistemingai tobulinti savo dalykinę ir metodinę kvalifikaciją.

MOKYMO REIKALINGA

Mokymo kabinetas, atitinkantis sanitarinius-higieninius reikalavimus.

1. Teminiai plakatai arba demonstracinė technika:
 - kodoskopas
 - vaizdo grotuvas.
2. Kolektyvinių ir asmeninių apsaugos priemonių pavyzdžiai, pavojingų medžiagų, saugo ir sveikatos apsaugos ženklų, naudojamų darbovietėse, pavyzdžiai.
3. Pakuočių ir transporto priemonių ženklai, ženklinimo pavyzdžiai.
5. Nešiojama apšvietimo priemonė.
6. Saugos domenų lapų, darbuotojų bei avarių lokalizavimo ir likvidavimo plano dokumentų pavyzdžiai.
7. Dalomoji medžiaga teorijos mokymui ir praktinių užduočių atlikimui.

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) ir jos pasirašymo protokolas. Valstybės žinios 1998 m. Nr.106 1 – 5), 1999 m. Nr. 87
2. Europos Ekonominės Bendrijos Tarybos direktyva 67/548/EEC dėl įstatymų, nutarimų ir administracinių nuostatų, susijusių su pavojingų medžiagų bei cheminių preparatų (direktyva 88/379/EEC) klasifikacija, pakavimu ir žymėjimu, derinimo bei jos papildymai
3. Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymas
4. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas
5. Lietuvos Respublikos prekybos įstatymas
6. LST 1483:1997 „Pavojingų medžiagų ženklai“
7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 11 24 įsakymas Nr.95 „ Dėl saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“
8. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 1996 11 25 įsakymu Nr. 1004 patvirtintos Pirotechnikos priemonių įvežimo, laikymo, pardavimo ir naudojimo laikinosios taisyklės. „Valstybės žinios“ 1996m. Nr.115 su pakeitimais
9. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 1999 07 19 įsakymas Nr. 221 „ Dėl Lietuvos ūkio objektuose naudojamų pavojingų medžiagų ribinių kiekių patvirtinimo.
10. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 1998 12 22 įsakymas Nr.272 „ Dėl bendrųjų pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisyklių“
11. Krovinių kėlimo rankomis bendrieji nuostatai.
12. Asmenų, dirbančių kenksmingomis ir pavojingomis sąlygomis, privalomo sveikatos tikrinimo ir apmokėjimo tvarka. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1996 03 05 įsakymas Nr. 131.
13. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1998 04 20 įsakymu Nr. 77.
14. Pavojingo objekto pavojaus identifikavimo, rizikos analizės bei vertinimo požiūriu tvarka. Civilinės saugos departamento prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus ir Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 02 29 įsakymas Nr. 48/63.
15. Norminių dokumentų pakeitimai po 2000 06 01 (Valstybės Žinios)

TVIRTINU:

Mokymo centro direktorius
R. Gaidžiūnas
2000m. 10 1 mėn. 03 d.

Mokymo programos pavadinimas: pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovėjas (sandėlio darbininkas)

Mokymo programos kodas: 260052426

Mokymo trukmė: 32 valandos

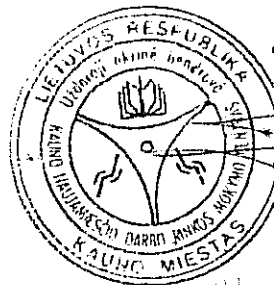
Eil. Nr.	Mokymo plano dalys (temos)	Skiriama valandų	
		Viso	Tame skaičiuje pratybų
1.	Pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakrovimo – iškrovimo bei sandėliavimo darbų bendros nuostatos	4	-
2.	ADR ir Bendrųjų cheminių medžiagų ir preparatų krovimo ir sandėliavimo taisyklių reikalavimai. Specifinės nuostatos pagal pramonės šakas ir atliekamas darbus	20	3
3.	Pavojų ir avarijų, galinčių kilti pakraunant – iškraunant bei sandėliuojant pavojingus krovinius, chemines medžiagas ir atliekas rizikos įvertinimas, avarijų profilaktika. Gaisrų gesinimas. Saugos priemonės. Dokumentacija	8	3
	Viso	32	6

Žinių vertinimo būdas: baigiamasis egzaminas.

Žinių tikrinimui skiriama po 20 minučių kiekvienam egzaminuojamajam asmeniui.

Sudarė:

mokytojas – ekspertas R. Gaidžiūnas

TVIRTINU:

Mokymo centro direktorius

R. Gaidžiūnas

2000 m. 01 mėn. 03 d.

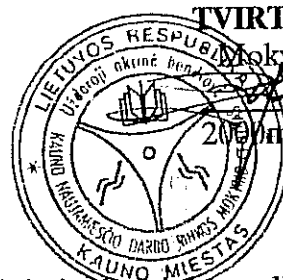
Eil. Nr.	Temų ir potemių pavadinimai	Skiriama valandų
		Pirminis mokymas
1.	Pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakrovimo–iškrovimo bei sandėliavimo darbų bendros nuostatos	4
1.1	Pagrindiniai terminai ir sąvokos, vartojamos pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų sandėliavimo norminiuose dokumentuose. Lietuvos Respublikos įstatymai bei Vyriausybės nutarimai, taikomi dirbantiems su pavojingais krovinių, cheminėmis medžiagomis ir atliekomis, jų instruktavimas bei atestavimas.	2
1.2.	Kombinuoti vežimai. Pagrindiniai tarptautiniai standartai ir Lietuvos Respublikos įstatymai bei Vyriausybės nutarimai, taikomi pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų sandėliavimui, pakrovimui – iškrovimui bei perkrovimui.	2
2.	ADR ir Bendrųjų cheminių medžiagų ir preparatų krovimo ir sandėliavimo taisyklių reikalavimai. Specifinės nuostatos pagal pramonės šakas ir atliekamas darus	20
2.1.	Pavojai ir klasifikacija	
2.1.1	Pavojingų cheminių medžiagų ir krovinių keliami pagrindiniai ir šalutiniai pavojai.	2
2.1.2.	Pavojingų krovinių klasifikacija	2
2.1.3	Cheminių medžiagų ir atliekų klasifikacija	2
2.2	Pakuočių tipai ir jų ženklavimas; Pratybos 2 val.	4
2.3.	Krovimo ir sandėliavimo priemonės bei įranga; krovinių įtvirtinimo priemonės	2
2.4	Įvairių tipų transporto priemonių ir jų vienetų ženklavimas;	2
2.5	Pakrovimo – iškrovimo darbų saugos reikalavimai. Saugos domenų lapai. Mišrus pavojingų krovinių sukrovimas. Pratybos – 1 val.	4
2.6	Didžiausi leidžiami pavojingų krovinių kiekiai transporto vienetu, sandėlyje	2

3.	Pavojų ir avarių, galinčių kilti pakraunant – iškraunant bei sandėliuojant pavojingus krovinius, chemines medžiagas ir atliekas rizikos įvertinimas, avarių profilaktika. Gaisru gesinimas. Saugos priemonės. Dokumentacija.	8
3.1	Pavojai ir traumos, galinčios kilti pakrovimo – iškrovimo darbuose bei sandėliavimo metu. Avarių tikimybė ir pobūdis. Nelaimingi atsitikimai ir jų tyrimas	2
3.2	Priemonės ir informacija, kurių turi būti imtasi kilus avarinei situacijai, evakavimo planai. Asmeninės ir kolektyvinės apsaugos priemonės; pirmos pagalbos suteikimas; pratybos – 2 val.	3
3.3	Gaisro gesinimo ir aplinkos apsaugos priemonės; pratybos – 1 val.	2
3.4	Specifiniai pavojai perkraunant ir sandėliuojant sprogstamas bei radioaktyvias medžiagas	1
	Viso	32

Sudarė:

mokytojas – ekspertas R. Gaidžiūnas

TVIRTINU:

Mokymo centro direktorius
R. Gaidžiūnas
2000 m. 05 mėn. 25 d.

Mokymo programos pavadinimas: pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovėjo
(sandėlio darbininko) periodinis mokymas
Mokymo programos kodas: 260052426
Mokymo trukmė: 12 valandų

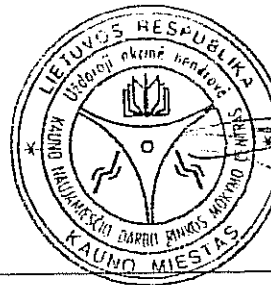
Eil. Nr.	Mokymo plano dalys (temos)	Skiriama valandų
		Pakartotinas mokymas
1.	Pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakrovimo – iškrovimo bei sandėliavimo darbų bendros nuostatos	2
2.	Pakeitimai ADR ir Bendrųjų cheminių medžiagų ir preparatų krovimo ir sandėliavimo taisyklių reikalavimuos. Specifinės nuostatos pagal pramonės šakas ir atliekamas darbus	6
3.	Pavojų ir avarijų, galinčių kilti pakraunant –iškraunant bei sandėliuojant pavojingus krovinius, chemines medžiagas ir atliekas rizikos įvertinimas, avarijų profilaktika. Gaisrų gesinimas. Saugos priemonės. Dokumentacija	4
	Viso	12

Žinių vertinimo būdas: baigiamasis egzaminas.

Žinių tikrinimui skiriama po 20 minučių kiekvienam
egzaminuojamajam asmeniui.

Sudarė:

mokytojas – ekspertas R. Gaidžiūnas

TVIRTINU:

Mokymo centro direktorius
R. Gaidžiūnas
2000 m. 05 mėn. 29 d.

Eil. Nr.	Temų ir potemių pavadinimai	Skiriama valandų
		Pakartotinas mokymas
1.	Pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų pakrovimo iškrovimo bei sandėliavimo darbai bendros nuostatos	2
1.1	Pakeitimai Lietuvos Respublikos įstatymuose bei Vyriausybės nutarimuose, taikomi dirbantiems su pavojingais krovinių, cheminėmis medžiagomis ir atliekomis, jų instruktavime bei atestavime.	1
1.2.	Kombinuoti vežimai. Pagrindiniai tarptautiniai standartai ir Lietuvos Respublikos įstatymai bei Vyriausybės nutarimai, taikomi pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų sandėliavimui, pakrovimui – iškrovimui bei perkrovimui.	1
2.	Pakeitimai ADR ir Bendrųjų cheminių medžiagų ir preparatų krovimo ir sandėliavimo taisyklių reikalavimuose. Specifinės nuostatos pagal pramonės šakas ir atliekamas darbus	6
2.1.	Pakeitimai pavojingų krovinių, cheminių medžiagų ir atliekų klasifikacijoje	1
2.2	Pakuočių tipai ir jų ženklavimas	1
2.3.	Krovimo ir sandėliavimo priemonės bei įranga, priežiūra; krovinių įtvirtinimo priemonės	1
2.4	Įvairių tipų transporto priemonių ir jų vienetų ženklavimas;	1
2.5	Pakrovimo – iškrovimo darbų saugos reikalavimai. Saugos domenų lapai. Avariniai planai. Saugos ženklai darbovietėje.	1
2.6	Didžiausi leidžiami pavojingų krovinių kiekiai transporto vienetu, sandėlyje. Mišrus pavojingų krovinių sukrovimas.	1

3.	Pavojų ir avarių, galinčių kilti pakraunant – iškraunant bei sandėliuojant pavojingus krovinius, chemines medžiagas ir atliekas rizikos įvertinimas, avarių profilaktika. Gaisrų gesinimas. Saugos priemonės. Dokumentacija.	4
3.1	Pavojai ir traumos, galinčios kilti pakrovimo – iškrovimo darbuose bei sandėliavimo metu. Avarių tikimybė ir pobūdis. Nelaimingi atsitikimai ir jų tyrimas	1
3.2	Priemonės ir informacija, kurių turi būti imtasi kilus avarinei situacijai, evakavimo planai. Darbuotojų veiksmai. Asmeninės ir kolektyvinės apsaugos priemonės; pirmos pagalbos suteikimas.	1
3.3	Gaisro gesinimo ir aplinkos apsaugos priemonės; pratybos – 1 val.	1
3.4	Specifiniai pavojai perkraunant ir sandėliuojant sprogstamas bei radioaktyvias medžiagas, atliekas.	1
	Viso	12

Sudarė:

mokytojas- ekspertas R. Gaidžiūnas

BAIGIAMOJO EGZAMINO VYKDYMAS

Baigiamojo egzamino tikslas yra įvertinti ar kursų klausytojai įvaldę būtinas žinias ir įgūdžius, reikalingus pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovimui ir sandėliavimui.

Egzaminų bilietus sudaro mokymo įstaiga. Į kiekvieną bilietą turi būti įtraukta ne mažiau kaip po 2 klausimus iš kiekvienos mokymo plano dalies.

Egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma ne mažiau 3 asmenų komisija. Komisijos sudėtyje turi būti asmenys, turintys teisę mokyti ir egzaminuoti vairuotojus, vežančius pavojingus krovinius, bei atestuoti darbdaviai arba saugos darbe tarnybos specialistai, gali dalyvauti ir Valstybinės darbo saugos inspektorius. Komisijai pirmininkauja (mokymo įstaigai suderinus su Valstybine darbo inspekcija) vienas iš jų. Profesijos mokytojai, dėstę grupėje, egzaminų komisijoje gali dalyvauti tik su patariamuoju balsu, o ne kaip komisijos nariai.

Egzaminuojamojo asmens žinios vertinamos „patenkinamai“ arba „nepatenkinamai“. Jeigu žinios įvertintos „nepatenkinamai“ egzaminą pakartotinai leidžiama laikyti ne anksčiau kaip po 2 savaičių.

Egzaminų rezultatai įforminami protokolu.

Sėkmingai išlaikusiems egzaminus asmenims išduodamas Valstybės pripažįstamas pažymėjimas, kodas 1E14, su įrašu „gali dirbti pavojingų krovinių ir cheminių medžiagų krovėju (sandėlio darbininku)“ ir atestacijos pažymėjimas.